

te videl od daleč, komaj še, da se je svetila tvoja bluza in tvoj beli klobuk; in ko sem se ozrl vtretjič, te ni bilo. Ni te bilo; ostala je še bela bluza in svetli klobuk je ostal; in tudi vroči pogled in tudi mehki smehlaj; tebe ni bilo — hrepenenja ni bilo več...

Ali se spominjaš, Matilda, kod sva hodila? Začudila si se, ko si ugledala nenadoma, mirna, zdavnaj počivajoča, zaprašena romarja na cesti; tvoje oči so ga spoznale, ni ga spoznalo tvoje srce: videla si romarja, ne videla njegovega hrepenenja.

»Ali si zaspal?« je vprašal rodoljub.

Moj obraz je namreč zaspal, kadar sem sentimentalen.

Jaz pa sem si to-le mislil: Kaj je potreba, da poleg drugih bremen, ki so njegov pravični delež, zadene romar na svoje rame še Petrinovo morda? Zdi se mi, da to pravzaprav in takorekoč ni pravica! In to-le: poduhal sem blagodišeče jabolko, pa je prišel rodoljub, olupil je jabolko in ga je povžil in je vrgel blagodišeče lupine na cesto! Tudi to, se mi zdi, pravzaprav in takorekoč ni pravica! Kaj je rodoljubu do blagovonjivosti? Šel je in je vrgel na cesto tiste rdečerumene lupine, blagodišeče, srcu prijetne in očem!...

»Kaj si zaspal?« je vprašal.

In sem se vzdramil in sem si nazadnje še to-le mislil: Kaj je potreba romarju sentimentalnosti? Kaj mu je potreba delati zaspan obraz, če je sočutje tam, kjer je bilo nekoč sohrepenenje? In kaj je znamenje poguma in moči, če popotnik z babji solzami škropi vsak kamen, ob katerega se spotakne? ... Če je šlo vse drugo: domovina, mladost, preteklost in vsa ta lepa ropotija, naj gre nazadnje še ta klaverni sentimentalni repék, naj gre!

In če se ozira olupljeno jabolko, da bi se bahalo s tvojimi zadnjimi solzami, popotnik, predno je povžije rodoljub — ne ozri se nič! Naj pojde, kamor drži pot vsega posvetnega, naj pojde brez slovesa! ...

»Vroče je bilo, solnce je pripekalo« — in tako dalje. Mi pa smo vstali. Šel je on, postaven, moder, šla je ona, bela, šumeča. Pa se je ozrla med durmi, nagnila je glavo, iztegnila je roko.

»Kedaj prideš?«

»O Matilda, mačka je rešena!«

»Kaj?«

»Naj gre še ta klaverni repék!«

Tako smo šli; na desno onadva, na levo jaz. Čez štirinajst dni pa se odpeljem, vzemi vrag vse skupaj!

## SERENADA OB JEZERU.

Sveti  
noč nad vodámi.  
Preljuba, pesem peti  
nje hočem ti srebrno, da te vzdrami.  
Daj oči odpreti:  
noč nad vodámi  
sveti.

Vije  
veter zavese.  
V valovih mesec sije,  
obale lilijske ti s sten blesté se,  
v skale voda bije,  
veter zavese  
vije.

Ljubi  
pesem te moja.  
Trepeče pod poljubi  
valov in vetrov plaha duša tvoja.  
Noč te meni snubi,  
pesem te moja  
ljubi.

Utrinja  
luč se nad tabo.  
Temà se nadme zgrinja,  
z valovi pljuska od bregov v pozabo  
noč ljubezni sinja ...  
Luč se nad tabo  
utrinja.

*Alojzij Remec.*

## PRASPOMINI.

### 1. BENETKE.

V Benetkah sem v karnevalskih nočeh  
patricijem, dožem baklje nosil,  
kot pes pred portali sem čul na tleh,  
po nožu tipal, si smrti prosil.

V moj mračni sen so sijali balkoni,  
jaz škripal z zobmi sem, poslušal njih smeh ...  
Še danes pozna se moj suženjski greh  
na Rivi degli Schiavoni.

### 2. NA GALEJI.

Tri dni, tri noči po taktu piščali  
med galeotti h klopi vkovan  
veslal sem nasproti domači obali  
v nevihto, v noč, v svoj zadnji dan.

Verige s sidri so v dno zrožljale —  
klic z vrha — in vesla so vrgla se v zrak,  
preletel je blisk poznane mi skale,  
spomin bolečin posvetil v moj mrak:

Iz noči so planile v me vse daljave  
kot okameneli divji smeh,  
kot žvižganje kač z Meduzine glave  
na vratu labudjem galeje v valeh. — — —

Tisto noč sem z zobmi ob okovih škrtal  
in z Bogom in s sabo bil zadnji boj,  
sem z nohti dolbel in s prsti vrtal  
neusmiljeno hrastovo dno pod seboj.



Ob zori po tisti blazni nevihti  
so z broda me vrgli v vrtinčasti grob,  
s kamenjem na nogah v brezdušni ihti  
brez glasa poginil sem, uporni rob.

Še danes so tam temnejši valovi,  
vrtinci črni med skalami vro,  
še danes zvené sred njih okovi,  
ko zgane se moje mrtvo telo.

### 3. MOŽ IZ ČIČARIJE.

Raztrgan, bos sem po Trstu hodil,  
iz ulice v ulico sem jo drobil,  
na vrvi trudnega mezga vodil  
s tovorom oglja, pod hišami vpil:  
»Karbún, karbún!«

K vodnjaku na trgu sem v senco sédel,  
ko bila sta Mihec in Jakec<sup>1</sup> poldné,  
sem ovsenjak ves gladen jedel,  
golobje so grulili krog mé:  
karbún, karbún.

Sva šla, ko je solnce šlo spat za valove,  
moj mezeg in jaz v istrski mrak,  
domov, domov v čičarijske gozdove,  
po cesti se rogal je nama korak:  
karbún, karbún.

O ceste, še danes so vse shojene,  
ogljénica v šumi se še kadi,  
še danes berač sem in glad me žene,  
da prosim milosti ljudi:  
»Karbún, karbún!«

<sup>1</sup> Dve figuri na uri mestne hiše, ki bijeta ure.

*Alozij Remec.*

## JESEN.

Čez polje oguljeno vleče vlačuga jesen  
oskrunjene ude, strupene kot kuga.  
Da skrijejo njeno ostudno sramoto,  
ob gozdih zelenih in gostih žde vile  
in tkejo in predejo sivi ji plašč,  
ki tone v njem cesta, držeča čez polje.

Na jablani v vrtu otožen slonim  
in gledam: vsak hip na njej list vztrepeta  
in pade na tla in spet drugi za njim,  
in slišim mrtvaški šum velega listja  
in težka megla se mi tke na oči:  
tako mi je, da bi se zgrudil na tla.

*Jos. Pogačnik.*

## DAN.

### ZJUTRAJ.

Kadar stopim v jutru na cesto,  
mi je prijetno.

Oči ko dvorane,  
od luči prevzete,  
od solnca pogrete,  
polne jutra in rož.

Jutro je volja, ponoči nalita  
v prostranost širokih dvoran.  
A misli so rože v dvorinah,  
poltiho popevane pesmice ptic  
o delu življenja.

Mehka koža mojih mladih lic  
vriska v svetli radosti  
do dneva, do dela.

### OPOLDNE.

Tiho je molil klavir  
in solnce je spalo na oknu;  
mir se je v sobi smehljal.

Da bi zaspal od bolesti,  
od želje prevroče umrl,  
mi je bilo pri srcu tedaj.

Hotela ni pesem končati,  
zvenela molitev je dalje  
in žalost ni mogla umreti.

In bil sem ko ptič, ki med nebom  
in zemljo plava z razpetimi krili  
in puščice čaka, da bi ga zadela —

in plava dolgo, bolešno razpet,  
a konca poti — ga ni in ni —

### ZVEČER.

Kot pijanec vino pije,  
noč popije človek — siromak,  
da bi vse pozabil.

Vino stare rane globlje reže,  
s sanjami človeka straši noč,  
v spanju ga bolest preganja.

Mir — o! Kdaj?

Kadar v tihem pod večer  
fant z dekletom z roko v roki  
pod pokojnim nebom gre.

A med njima plava morje  
sladkih, sentimentalnih laži.

*Silvester Škerl.*